

Az atomenergia 2001. évi hazai alkalmazásának biztonságáról szóló J/428. sz. beszámoló véleményezése

*(Az Országgyűlés Gazdasági Bizottsága 2002. szeptember 11-én tárgyalta a
beszámolót. Véleményünket megküldtük a bizottság elnökének.)*

Évek óta visszatérő, megoldatlan probléma az **Országos Atomenergia Hivatal függetlenségének** biztosítása. A hivatal felügyeletét az *Országos Atomenergia Bizottság* elnöke, a gazdasági miniszter látja el (4.4. pont 2. bek.), akihez egyben a nukleáris biztonság szempontjából legnagyobb jelentőségű Paksi Atomerőmű szakmai felügyelete is tartozik. Ezt a helyzetet korábbi nemzetközi vizsgálatok is észrevételezték. A jelentésben szereplő „biztosíték”, hogy a felügyeletet a miniszter „tárcafelelősségétől függetlenül látja el”, nem látszik megnyugtatónak. A jelentés szerint „javaslatok készülnek az OAH függetlenségének további erősítésére (13. o. 7. bek.), konkrétumokról azonban nem esik szó. A kérdést mielőbb törvényi úton kell megoldani.

A Központi Nukleáris Pénzügyi Alappal a gazdasági miniszter (az OAB elnöke) rendelkezik, az alap kezelője azonban az OAH, amely létrehozta a **Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Társaságot** (5.6.1 pont, 1. bek.). A jelentés is megfogalmazza, hogy a nukleáris biztonságért felelős hatóságnak függetlennek kell lennie a termelői, tulajdonosi és szolgáltatói érdekektől (4.4.2. pont 1. bek.). A tulajdonosi és hatósági tevékenységeknek az OAH szervezetén belüli elkülönítését az erre vonatkozó európai uniós értékelés sem tartotta elegendőnek. Ez a probléma sem most merült fel először, nem megnyugtató a jelentés erre vonatkozó megállapítása: „kezdeményezés történt arra, hogy a Közhasznú Társaság más főhatóság irányítása alá kerüljön” (13. o. 6. bek.). Mikor?

A **nagy aktivitású hulladékok**, a kiégett kazetták végleges elhelyezésére vonatkozó stratégia kialakítása során, amelyről az 5.6.3. pont 3. bek.-ben esik szó, a kormánynak — megfelelő diplomáciai előkészítés után — foglalkoznia kellene egy közép-európai regionális együttműködés lehetőségével is.

A jelentés 1.sz. táblázatában szereplő nukleáris események gyakoriságának érzékelhető növekedése a jelentés szerint „a biztonsági kultúra színvonalának emelésére irányuló üzemeltetői és hatósági tevékenység fokozásának szükségességét jelzi” (18. o. 8. bek.). A **biztonsági kultúra humán tényezőivel** a jelentés csak a hatóságok szintjén foglalkozik, s itt a helyzet jó. Nem helyeselhető azonban az utóbbi években kialakulni látszó gyakorlat, mely szerint az atomerőmű legmagasabb vezetőitől nem várják el a megfelelő szintű atomtechnikai képezést.

